

آیین‌نامه برگزاری کرسی‌های نقد

ماده ۱: تعاریف

نقد: استقرای مستدل، متقن و مستند مجموعه محاسن و معایب یک مکتب، نظریه یا اثر علمی در مسیر ابطال یا تکمیل آن نظریه، با رعایت ادبیات رشته علمی مربوط و منطق و اخلاق نقد که از چارچوب نظری و ساختار علمی روشن برخوردار باشد.

پیش‌اجلاسیه و اجلاسیه: به جلسه‌ای تخصصی، مرکب از صاحب‌نظر(طرح)، شورای داوران، کمیته ناقدان و ناظران علمی اطلاق می‌شود که طبق ضوابط و مقررات برگزاری اجلاسیه‌ها، به نقد و ارزیابی طرح‌ها می‌پردازند.

صاحب‌نظر: به افرادی که مدعای علمی خود را در قالب طرح‌نامه^۱ نقد به دبیرخانه هیأت‌ارائه و مجوز برگزاری کرسی را اخذ کرده‌اند.

ناقدان: افرادی که مدعای علمی صاحب‌نظر را براساس مبانی و مؤلفه‌های علمی به شیوه‌ای منطقی مورد نقد و ارزیابی قرار می‌دهند.

شورای داوران: به مجمعی از خبرگان علمی در حوزه‌ای خاص اطلاق می‌شود که برای ارزیابی

(۱) برای مشاهده کلیه طرح‌نامه‌ها رک: www.farhangolm.ir

روشمند و علمی نظریه با پیشنهاد مرکز علمی و تأیید دبیرخانه هیأت، تعیین می‌شوند.
مرکز علمی: به مراکز علمی معتبری اطلاق می‌شود که درصدد برگزاری کرسی‌ها می‌باشند.

ماده ۲: خطوط مشی کلی در برگزاری کرسی‌ها

۱. تحفظ بر رعایت نصاب‌نامه‌های علمی و فنی معتبر در ارائه نظریه و مدیریت کرسی،
۲. التزام به اخلاق پسندیده علمی در نقد و نقل آرا، اشخاص و آثار،
۳. رعایت شخصیت و کرامت صاحبان نوآوری، نظریه‌پردازی، نقد و مناظره،
۴. پرهیز از ورود به نزاع‌های غیرعلمی و مجادلات روزمره اجتماعی،
۵. پرهیز از سطحی‌نگری و عوام‌زدگی در برگزاری کرسی‌ها از قبیل: دقت در دعوت حضار و نحوه اعلام نتایج،
۶. اهتمام به روزآمدی و کارایی نظریه و نیز تحقق حداقل یکی از اهداف تأسیس هیأت (مندرج در نظام‌نامه هیأت)،

ماده ۳: ویژگی‌های صاحبان نظر

۱. داشتن تحصیلات یا مطالعات عالی حوزوی یا دانشگاهی،
۲. برخورداری از اثر علمی و رشته تحصیلی یا تحقیقاتی مرتبط با موضوع کرسی،
۳. آشنایی و اشراف به نظریات و دیدگاه‌های مطرح در زمینه موضوع مورد بحث،
۴. داشتن قدرت تجزیه و تحلیل علمی در رشته مورد بحث.

ماده ۴: نحوه احراز صلاحیت صاحب نظر جهت برگزاری کرسی

به منظور تشخیص صلاحیت علمی صاحبان نظر، و نیز قابلیت نقد جهت طرح در کرسی، صاحب‌نظر باید ابتدا طرح‌نامه^۱ مخصوص نقد را تکمیل کند. پس از بررسی طرح‌نامه از سوی شورای داوران و در صورت لزوم بررسی دقیق محتوای آن در نشست متشکل از شورای داوران و صاحب‌نظر، کرسی برگزار خواهد شد. شایان ذکر است، برگزاری کرسی صرفاً با امضای دو سوم اعضای شورای داوران و تأیید دبیرخانه هیأت ممکن خواهد بود.

ماده ۵: ترکیب و نحوه تشکیل و فعالیت شورای داوران

شورای داوران درباره هر نظریه به صورت جداگانه، به پیشنهاد مرکز علمی و تأیید دبیرخانه هیأت، براساس شرایط زیر تشکیل خواهد شد:

الف) عضویت حداقل سه و حداکثر پنج تن از صاحب‌نظران برجسته در رشته مربوط و برخوردار از

(۱) ر.ک: www.farhangelm.ir

شرایط زیر که از میان اعضا يك نفر به عنوان دبیر با رأی اکثریت انتخاب خواهد شد:

۱. داشتن تحصیلات یا مطالعات عالی دانشگاهی یا حوزوی،
  ۲. داشتن حداقل يك اثر علمی قابل قبول در موضوع نقد،
  ۳. برخورداری از صلاحیت‌های اخلاقی لازم و غیرذدی نفع بودن،
  ۴. داشتن آشنایی کافی با ضوابط و فرایندهای برگزاری کرسی‌ها.
- ب) جلسات شورای داوران برای بررسی موارد زیر و با حضور اکثریت اعضا تشکیل می‌گردد:
۱. بررسی و تصویب طرح‌نامه و تأیید صلاحیت صاحب‌نظر،
  ۲. بررسی صلاحیت ناقدان نظریه،
  ۳. تأیید صلاحیت مدیر کرسی و تعیین نحوه مدیریت علمی آن،
  ۴. جمع‌بندی و ارزیابی نقد ارائه شده در زمان برگزاری کرسی،
  ۵. امتیازدهی.

تبصره ۱: در صورت لزوم شورای داوران، از صاحب‌نظر و ناقدان آن جهت ارائه توضیحات تکمیلی درباره طرح‌نامه و توجیه درخصوص نحوه برگزاری کرسی، دعوت به عمل خواهد آورد.

تبصره ۲: شورای داوران می‌تواند حین برگزاری کرسی، بدون هرگونه داوری و قضاوت، به طرح سؤالاتی از صاحب‌نظر مبادرت نماید.

تبصره ۳: وظیفه دبیر شورای داوران، برگزاری نشست‌های شورا، انجام رأی‌گیری، تهیه صورتجلسات و ابلاغ مصوبات خواهد بود.

تبصره ۴: پرداخت حقوق مادی اعضای شورای داوران بر عهده مرکز علمی خواهد بود.

ماده ۶: نحوه برگزاری کرسی‌های نقد

برنامه جلسات کرسی‌ها به شرح زیر خواهد بود:

- الف) قرائت کلام‌الله مجید،
- ب) خیرمقدم، اعلام برنامه و زمانبندی مباحث،
- ج) دعوت از صاحب‌نظر و نیز شورای داوران و ناقدان جهت قرارگرفتن در جایگاه،
- د) ارائه صاحب‌نظر در سرفصل‌های زیر:
  ۱. تعریف اصطلاحات کلیدی،
  ۲. تبیین روش شناسی نقد،
  ۳. توضیح مسأله اصلی و موضوع نقد،
  ۴. شرح و تبیین نقد،
  ۵. بیان تفاوت نقد با نقدهای قبلی،
  ۶. نتیجه‌گیری و اعلام آثار و نقد.

ه) نقد ناقدان در بخش‌های زیر:

۱. ارزیابی روش شناسی نقد،
  ۲. تبیین نقاط قوت،
  ۳. تبیین نقاط ضعف،
  ۴. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.
- و) پاسخ صاحب‌نظر به ناقدان براساس بخش‌های زیر:
۱. اشکالات مربوط به روش شناسی نقد،
  ۲. اشکالات مربوط به نقاط ضعف،
  ۳. نتیجه‌گیری.
- ز) طرح پرسش‌کتبی یا شفاهی از سوی حضار،
- ح) پاسخ صاحب‌نظر به پرسش‌های حضار،
- ط) طرح سؤالات از سوی شورای داوران،
- ی) پاسخ صاحب‌نظر به سؤالات شورای داوران،
- ک) اعلام پایان جلسه از سوی مدیر کرسی.

تبصره ۱: برای اداره کرسی مدیر توانایی از سوی مرکز علمی - پس از تأیید شورای داوران - به کار گرفته خواهد شد و وظیفه مدیر، تبیین و اجرای ضوابط مربوط به ماده شش این آیین‌نامه، تنظیم و نگهداری وقت و اعلام سؤالات کتبی حضار می‌باشد.

تبصره ۲: مرکز علمی می‌تواند هنگام ارائه طرح‌نامه نسبت به شناسایی و معرفی ناقدان جهت نقد طرح‌نامه نقد در کرسی به دبیرخانه جهت بررسی و تأیید، مبادرت نماید. ویژگی‌های علمی ناقدان با ویژگی‌های صاحب‌نظر مندرج در ماده سه این آیین‌نامه یکسان خواهد بود.

تبصره ۳: کرسی‌ها صرفاً طی دعوت رسمی و با حضور جمعی از استادان و فضایی حوزة و دانشگاه و نیز دانشجویان و طلاب مقاطع عالی بر حسب تخصص یا رشته مربوط به موضوع نظریه برگزار می‌شوند و امکان طرح سؤالات کتبی یا شفاهی حضار منوط به ثبت نام قبلی است.

ماده ۷: نحوه امتیازدهی

امتیازدهی کرسی‌ها به شرح زیر صورت خواهد گرفت:

جمع امتیازاتی که حضار طبق نمون برگ نظرخواهی معتبر به نظریه می‌دهند و جمع امتیازات شورای داوران به ترتیب زیر لحاظ خواهد شد:

۱. معدل امتیازات حضار همراه با نمون برگ معتبر و امضا، به دبیر شورای داوران تحویل خواهد شد و در کنار امتیاز شورای داوران در صورتجلسه رسمی منعکس خواهد گردید.

۲. جمع امتیاز اعلامی از سوی شورای داوران براساس نمون برگ نظرخواهی محرمانه و معتبر

همراه با امضا، نمره ۱۰۰ خواهد بود.

تبصره ۱: از میان حضار، تنها افرادی می‌توانند به اظهارنظر در نمون برگ مبادرت نمایند که از شرایط مذکور در تبصره ۳ ماده شش این آیین‌نامه برخوردار باشند.

تبصره ۲: مجموع امتیازات از سوی شورای داوران تأیید و در قالب صورتجلسه‌ای به امضای اکثریت اعضای شورای مزبور خواهد رسید.

۳. از مجموع ۱۰۰ امتیاز، درجه نقد به شرح زیر از سوی شورای داوران اعطا خواهد شد:

الف) ۹۰ تا ۱۰۰: عالی

ب) ۷۰ تا ۹۰: خوب

ج) ۵۰ تا ۷۰: متوسط

د) زیر ۵۰: ضعیف

ماده ۸: نحوه تأیید و حمایت از سوی هیأت

۱. پس از اعطای امتیاز از سوی شورای داوران و اعلام رسمی هیأت، دبیرخانه صرفاً برای کرسی‌های حائزرتبه عالی، خوب و متوسط، در سربرگ‌های مخصوص گواهی صادر خواهد نمود.

۲. پس از تعیین امتیاز هر کرسی، به شرح زیر از صاحب‌نظر حمایت به عمل خواهد آمد:

الف. معرفی رسمی به هیأت‌های ممیزه دانشگاه‌ها یا مؤسسات پژوهشی جهت اعطای امتیازات قانونی،

ب. معرفی رسمی به بنیاد ملی نخبگان جهت برخورداری از حمایت‌های مادی و معنوی بنیاد برابر مقررات،

ج. انتشار نتایج کرسی یا مقاله صاحب‌نظر در فصلنامه علمی و پایگاه اطلاع‌رسانی هیأت،

د. تقدیر در جشنواره‌ای خاص که در راستای اهداف هیأت حمایت از کرسی‌ها برگزار خواهد شد.

تبصره ۱: دبیرخانه هیأت، در صورت درخواست کتبی مرکز علمی، برای تأمین بخشی از هزینه برگزاری کرسی مساعدت خواهد نمود.

تبصره ۲: صاحبان نظر و ناقدان آنان، به‌هنگام برگزاری جلسات کرسی‌ها در بیان دیدگاه‌های خود از آزادی کامل برخوردارند و دبیرخانه هیأت و مرکز علمی، موظف خواهند بود جهت تأمین امنیت

و مصونیت قضایی آنان - مادام که با آیین‌نامه برگزاری کرسی‌ها منطبق باشد - پیگیری کنند.

تبصره ۳: دبیرخانه هیأت براساس ارزیابی جداگانه، از مراکز علمی که در برگزاری و مدیریت کرسی از امتیاز بالایی برخوردار شده باشند، تقدیر به عمل خواهد آورد و امتیاز مزبور را جهت ترتیب اثر به

مراجع قانونی^۱ منعکس خواهد کرد.

(۱) سازمان‌ها و نهادهایی که در بخش حمایت از کرسی‌های تخصصی و ترویجی، مورد اشاره واقع شد.